

Bilag: Opsamling på drøftelse fra Interessentforum for PtX den 30. oktober 2023

Kontor/afdeling
PtX-sekretariatet
Center for elektrificering

Dato
14-12-2023

J nr. 2022-22754

På mødet i interessentforum for PtX den 30. oktober blev barrierer for fremdrift i PtX-sektoren i Danmark drøftet.

På baggrund af en drøftelse i plenum blev temaerne adgang til CO₂, brintinfrastruktur, business case, adgang til VE, myndighedsprocesser og aftagersiden drøftet ved bordene med det formål at konkretisere løsninger og initiativer for de enkelte temaer.

De konkrete forslag og budskaber fra borddrøftelserne er samlet i dette bilag.

Adgang til CO₂

EU-niveau

- Der er behov for et fælles europæisk marked for handel med CO₂, herunder:
 - Grænseoverskridende rørinfrastruktur til transport af CO₂
 - Fælles EU-regler, der muliggør handel med CO₂ gennem certifikater, så produktion af e-fuels også i fremtiden kan ske gennem fossil CO₂, hvis der er købt certifikat på lagret biogen CO₂.
 - Sikre europæiske standarder for renhed, tryk mv., der muliggør både CCU og CCS.
- Der er behov for klarhed over eksisterende EU-regler (RFNBO/RCF)
 - Udfordringer med at opfylde krav uden for EU, herunder anvendelse af CO₂ fra punktkilder uden for EU.

Nationalt niveau

- Det blev foreslået at nedsætte en underarbejdsgruppe i PtX-taskforcen/interessentforummet med henblik på udarbejdelse af anbefalinger for at løse udfordringer fsva. adgang til CO₂.
- Der er behov for klarhed over muligheder for ejerskab af CO₂-infrastruktur i Danmark.
- Der var forslag om udarbejdelse af en national strategi for kulstof med undersøgelse af, hvor kulstoffet skal komme fra, og hvor det skal bruges.
- Der var forslag om undersøgelse af muligheder for at prioritere afgrøder i landbruget, som sikrer kulstof.
- Der er behov for at lave nationale mål for Danmarks globale udledninger.
- Der bør sættes et loft for indtjening gennem frivillige klimakreditter i forbindelse med fremtidig CCS-udbud, som afspejler CO₂-kvoteprisen.
- Der var forslag om forbud mod lagring af biogen CO₂.

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

- Balancering ift. markedsvilkår - støtte til lagring versus fremme af anvendelse (CCS-udbud for CCU).

Brintinfrastruktur

- Det er vigtigt med en realistisk (og hurtig) tidsplan samt overblik over ruteføringen. Der blev foreslået en faseinddelt udbygning.
- Det blev pointeret, at en linjeføring ift. det eksisterende (og fremtidige) el-net måske er irrelevant, hvis VE-produktionen tilføres til anlæggene med direkte linjer.
- Behov for afklaring ift. evt. statslig finansiering for, at der kan udvikles tariffer for infrastrukturen. I forlængelse heraf blev der efterspurgt et tarifloft.
- Der blev efterspurgt information om den næste fase af udbygningen, herunder, hvad rammerne bliver for en offshore infrastruktur, og hvornår den kommer.
- Det blev påpeget, at etablering af "Danish Backbone West" er første prioritet, men der er også behov for regional infrastruktur.
- Der blev efterspurgt information om brintkvalitet, herunder tryk og muligheder for tilslutning til backbone.
- Der er behov for klarhed om muligheden for privatejede direkte brinttilslutninger.
- Der er behov for klarhed om rammerne for adgangen til et brintlager mhp. fleksibilitet, herunder muligheden for at bruge infrastrukturen til line-packing
- Det blev påpeget, at staten bør sikre en udbygning, der rummer brintransport ift. VE-potentialet, da PtX-anlæg først vil opstå over tid, når VE-udbygningen realiseres (og der er mulighed for brintransport)
- Det blev påpeget, at en kommende brintinfrastruktur bør anses som værende kritisk infrastruktur.

Business case

- Flere aktører nævner, at business casen i PtX-anlæg er presset af inflation og høje priser, højere renter og supply chain-udfordringer. Samtidig lægges der op til at støtte produktion og infrastruktur i mange EU-lande og i USA, hvilket presser danske projekters konkurrenceposition.

Regulering

- Det er vigtigt, at der er klarhed om de rammer (regulering), som PtX-anlæg skal operere inden for. Uklarhed kan skabe usikkerhed om business casen, og det er således vigtigt, Danmark hurtigt skaber, vedtager og implementerer den relevante regulering.
- Derudover fremhæves det, at det er muligt at bruge regulering til at skabe markedstræk. Særligt i form af hurtig implementering af EU-regulering, der både kan skabe nationale og internationale markedstræk.

Støtte

- Deltagerne fremhæver, at der fortsat er behov for støtte til PtX. Det fremhæves, at det vil styrke businesscasen, at der er klarhed om størrelsen på støtteordninger samt hvor ofte/hvornår, der kan søges om støtte.
- Der var forslag om produktionsstøtte til bestemte typer brændstoffer.
- Derudover blev muligheden for at støtte på andre måder end via udbud drøftet. En mulighed er fx at afskaffe koncessionsbetaling for havvindarealer, der anvendes til PtX eller give et forhøjet skattefradrag på fx 250 pct. på afskrivningsgrundlaget. Derudover foreslås det at kigge på sektorspecifikke CfD'er, hvor staten dækker den grønne præmie ved PtX. Grundlaget for CfD'en kan være prisen på det fossile alternativt tillagt ETS-kvotepriisen.

Adgang til grøn strøm

- Der er behov for at sikre, at VE-andelen overstiger og forbliver over 90 pct. i det kollektive elnet ift. at sikre krav til RFNBO.
- Der er behov for etablering af mere VE i budzone DK2 jf. ovenstående pointe.
- Der er behov for en langsigtet plan inkl. nye udbud og mere VE både på havet og på land efter 2030.
- Der er behov for samspil mellem VE (udbud) og PtX (aftag af strømmen) og infrastruktur. Processer for etablering af VE og infrastruktur (brint + el) skal tænkes sammen for at minimere risici.
- Der er brug for større forudsigelighed og sikkerhed ift.:
 - Godkendelser – samtænkning mellem VE og PtX
 - Timeline: Fx sikkerhed for at tidsplanerne for udbuddene holder
 - Infrastruktur: Timing + tariffer
- Det foreslås at tænke systemintegration ind i kommende udbud, som sikrer en intelligent planlægning af vindmøller, solceller, biogasanlæg, PtX-teknologier, fjernvarme etc.

Myndighedsprocesser

- Det vil gøre det nemmere for aktører, hvis der er en statslig myndighed (one-stop-shop) til at håndtere godkendelsesprocessen af PtX-anlæg. Det blev hertil pointeret, at den nuværende struktur med Miljøstyrelsen som koordinerende myndighed på risikoområdet fungerer rigtig godt og svarer meget til en one-stop-shop-model.
- Det vil være en hjælp med mere forudsigelighed og forventningsafstemning med myndighederne undervejs i myndighedsbehandlingsprocessen ift., hvor lang tid myndighedsbehandlingen tager, fx ved at have flere statusmøder undervejs, hvor man kan blive opdateret på, hvor projektet er i processen.
- Der bør være mere fokus på at sikre en ensartet sagsbehandling på kommunalt niveau.

- Det blev foreslået, at der også kunne ydes en indsats med at vejlede rådgiverne i at behandle PtX-projekter.
- Brintprojekter/-systemet kan blive udpeget som kritisk infrastruktur. Derfor er der behov for et større fokus på det sikkerhedspolitiske aspekt i myndighedsprocesserne. En måde hvorpå dette fx kan ske, er ved at få Forsvarsministeriet repræsenteret i myndighedssamarbejdet.

Aftagersiden

- Der er behov for at få rammevilkår på plads. Krav, som fx højere fortrængningskrav på EU-niveau, kan understøtte udviklingen i den rigtige retning.
 - Herunder behov for klarhed af, hvordan direktiver mv. bliver implementeret. Det har fx hjulpet at få retsakter på plads - men der mangler fx national implementering af VEIII.
- Det blev nævnt, at det ikke kun er rammevilkår i form af støtte, der er vigtigt at få på plads. Men også langsigtede krav, så der sendes et klart signal til markedet om stabilitet ift. investeringer og fremtidige behov for forskellige CO₂-reducerende produkter. Pludselige ændringer i reguleringen skaber usikkerhed for fremtidige investeringer i produktionen af VE-brændstoffer.
- Det er vigtigt at skelne mellem storskala og innovations- og demonstrationsprojekter. Hvis man vil have storskala, er det nødvendigt at fokusere konkret på det.
- Der er behov for at skabe en markedsefterspørgsel:
 - Blanding af "pisk og gulerod".
 - Regulering kan bl.a. skabe aftag, men skal bruges fornuftigt.
 - Vigtigt at sikre ens rammevilkår på EU-niveau for at sikre dansk konkurrenceevne.
- Der blev spurgt til, om der i dag er et tilstrækkeligt fokus på, hvordan vi opnår, at vi i Danmark kan leve op til FF55, RFNBO, VEIII-direktivet mv.